

مهاجرت عاطفه از شیراز به تهران

از اواسط دهه 70 تلویزیون رویکرد خود را نسبت به شیوه ساخت و مضمون سریال‌های مناسبی تغییر و توجه به آثاری با فیلمنامه قوی، کارگردان حرفه‌ای و بازیگران شناخته‌شده ...

جام جم آنلاین: از اواسط دهه 70 تلویزیون رویکرد خود را نسبت به شیوه ساخت و مضمون سریال‌های مناسبی تغییر و توجه به آثاری با فیلمنامه قوی، کارگردان حرفه‌ای و بازیگران شناخته‌شده را در دستور کار خود قرار داد. در این میان، ماه مبارک رمضان به شکل ویژه مورد توجه مدیران تلویزیون قرار گرفت و سریال‌های شبکه‌های مختلف به گونه‌ای تولید شدند که در کنار جذب مخاطب، به غنای مفهومی هم توجه کنند.

این موضوع باعث شده مردم پای سفره افطار به تماشای این سریال‌ها بنشینند و عموماً میزان نظرسنجی نشان داده سریال‌های مناسبی ماه مبارک رمضان با استقبال مخاطبان همراه است. مطلع شدیم یکی از این سریال‌ها به نام «#171 تکیه بر باد» به تهیه‌کنندگی حمیدرضا مهدوی و کارگردانی محمود معظمی، نیمی از تصویربرداری را پشت سر گذاشته و بزودی برای پخش در ماه مبارک رمضان آماده خواهد شد. این سریال در 30 قسمت 35 دقیقه‌ای به سفارش گروه فیلم و سریال شبکه تهران تولید می‌شود.

در این سریال فرامرز قریب‌بان و مهدی فخیم‌زاده در نقش‌های اصلی ظاهر شده‌اند. حضور این دو چهره سینمایی و تلویزیونی که در بسیاری از آثار شاخص نقش‌آفرینی کرده‌اند باعث می‌شود این اثر نیز خاطره‌خوش آثار قبلی این هنرمندان را دوباره زنده کند. البته باید بگویم این دو بازیگر نام آشنا برای اولین بار در یک اثر نمایشی با یکدیگر همبازی شده‌اند.

پس از هماهنگی با حسین فلاح، دستیار کارگردان به جاده مخصوص کرج می‌روم تا در یکی از لوکیشن‌های این سریال حاضر شوم و گزارشی را از روند تولید سریال تهیه کنم. طبقه پنجم ساختمانی در کیلومتر 9 جاده مخصوص کرج، دفتر شرکتی دارویی است که مدیریتش به عهده محسنیان است که فخیم‌زاده نقش او را بازی می‌کند. عوامل سریال همه پر انرژی هستند. فلاح من را به عوامل معرفی می‌کند تا بتوانم گزارشم را تهیه کنم. یک ساعت منتظر می‌شوم تا سکانس‌هایی از این مجموعه تصویربرداری شود.

در این سکانس بازی فخیم‌زاده با شهرام عبدلی که نقش برادرش (ناصر) را بازی می‌کند، تصویربرداری می‌شود. معظمی تنفسی اعلام می‌کند تا عوامل استراحت کوتاهی داشته باشند. وی که کارگردانی این مجموعه را به عهده دارد پیشتر 27 قسمت از اپیزودهای مجموعه «#171 شاید برای شما هم اتفاق بیفتد» را کارگردانی کرده است. البته معظمی تاکنون 6 تله‌فیلم ساخته که آخرین آن با عنوان «#171 خانه کاغذی» هنوز پخش نشده است. معظمی از این‌که با تاخیر می‌آید عذرخواهی می‌کند و با نگاهی به صورتش می‌توان فهمید درصدد است اثری ماندگار تولید کند و به همین دلیل تمام توان خود را صرف این سریال کرده است. وی بازیگران حرفه‌ای و فیلمنامه قوی را از ویژگی‌های این سریال عنوان می‌کند و می‌گوید: پس از این‌که فیلمنامه را خواندم مطمئن شدم می‌توانم سریالی مخاطب‌پسند تولید کرد به همین علت همکاری با این سریال را قبول کردم.

وی با اشاره به این‌که سریال‌های مناسبی ماه مبارک رمضان همیشه با اقبال عمومی مخاطبان همراه است، تصریح می‌کند: اگر جذابیت‌های لازم در تولید سریال مورد توجه قرار نگیرد قطعاً نمی‌توان انتظار داشت مخاطب با سریال همراه شود. معظمی به تیم جوان این سریال اشاره می‌کند و می‌افزاید: گروه تولید سریال، افراد جوان و علاقه‌مندی هستند که کنار بازیگران بنام و پیشکسوت در تلاشند اثر خوبی تولید کنند. به همین جهت از همه توانمندی خود در این خصوص استفاده می‌کنند. وی در پاسخ به این پرسش که استفاده از بازیگرانی که خود علاوه بر بازیگری از کارگردان‌های برجسته سینما و تلویزیون هستند مشکلی در کارگردانی‌اش به وجود نمی‌آورند، می‌گوید: در میزانشن، دکوپاژ و حتی در بازی از تجربیات آنها استفاده می‌کنم و ارتباط و تعامل بسیار خوبی بین ما وجود دارد چون هدف اصلی این گروه تولید اثر کیفی و موثر است.

معظمی می‌افزاید: باید در سریال‌سازی به مخاطبان امروز که دارای ویژگی‌های خاصی هستند توجه شود، چرا که مخاطبان امروز ما با توجه به رقابتی که داریم انتظار بیشتری از تلویزیون دارند، بنابراین وقتی براساس نظر مخاطبان سریال تولید شود، تاثیرگذارتر و موفق‌تر خواهد بود.

وی خاطر نشان می‌کند: باید بی‌پذیریم حضور عوامل خلاق و جوان موجب حرکت‌های تازه خواهد شد که در جذب مخاطب و تغییر ساختار سریال‌ها بسیار مثمرتر خواهد بود.

اعتماد کارگردان به بازیگر، شرط اصلی است

فخیم‌زاده اولین نفری است که پس از تنفس آمادگی‌اش را برای ادامه ضبط اعلام می‌کند. بخش دوم سکانس در شرکت دارویی - که صحبت‌هایی میان فخیم‌زاده و عبدلی است - با چندبار تمرین تصویربرداری می‌شود. پس از اتمام این سکانس، با شهرام عبدلی در گوشه‌ای از لوکیشن می‌نشینیم تا در خصوص نقش‌اش و بازی در این سریال توضیح دهد. عبدلی از سال 75 فعالیت‌اش را در حوزه آثار نمایشی با تله‌تئاتر «رستم و سهراب» آغاز کرد و پس از آن با سریال «خط قرمز» شناخته شد. وی با اشاره به نحوه همکاری‌اش با این سریال می‌گوید: من در این سریال نقش ناصر را دارم که در شرکت دارویی برادرم به او کمک می‌کنم. این شخصیت فردی خاکستری است که علاقه زیادی به برادرش دارد و به نوعی ارتباط عاطفی با او برقرار کرده است.

وی با بیان این‌که کارگردانان و تهیه‌کنندگان قدرت ریسک‌پذیری کمتری دارند، می‌گوید: معمولاً انتخاب بازیگران بر اساس نقش‌های قبلی‌ای که داشته‌اند، صورت می‌گیرد به طور مثال اگر بازیگری در چند نقش منفی بازی کند همیشه به او نقش منفی پیشنهاد می‌شود و کمتر اجازه ایفای نقش‌های دیگر به او داده می‌شود که این موضوع باعث می‌شود خلاقیت بازیگر گرفته شود؛ درحالی‌که کارگردان اگر قدرت ریسک‌پذیری داشته باشد می‌تواند از بازیگر برحمتی بازی بگیرد و او را در نقش جدیدی به تصویر بکشد.

نکته: داستان این سریال از جایی آغاز می‌شود که دختری به نام عاطفه در دانشگاه تهران قبول می‌شود. او باید از شیراز به تهران بیاید. تلاش وی برای آمدن به تهران بر زندگی آدم‌های بسیاری تاثیر می‌گذارد و شیخ کارگردان از بازیگرانش را بسیار مهم و ضروری عنوان می‌کند و ادامه می‌دهد: اگر کارگردان به توانایی‌های بازیگرش اعتقاد داشته باشد و بر همین اساس او را انتخاب کند قطعاً در واگذاری شخصیت به آن با مشکل مواجه نخواهد شد، چون بازیگر علاقه‌مند است در اثری که بازی می‌کند بهترین و ماندگارترین نقش را به نمایش بگذارد. وی همکاری با بازیگرانی همچون فخیم‌زاده و قریب‌یان را فرصت بسیار خوبی برای کسب تجربه می‌داند و می‌افزاید: در هر صورت این بازیگران با تجربه و پیشکسوت هستند و من هم سعی می‌کنم در کنار بازی با آنها از نکات ارزشمندشان همیشه استفاده کنم.

عبدلی به ویژگی‌های سریال موفق اشاره می‌کند و می‌گوید: اگر مخاطب مد نظر باشد و فیلمنامه و عوامل کیفی کنار هم قرار بگیرند می‌توان اثری تولید کرد که مورد رضایت مخاطبان قرار بگیرد. وی خاطر نشان می‌کند: معظمی کارگردان خوب و کاربلدی است و با توجه به این‌که فیلمنامه خوب نوشته شده و بازیگران بنامی هم در این سریال به ایفای نقش می‌پردازند، قطعاً با پخش سریال می‌تواند بسیاری از مخاطبان را پای گیرنده‌های تلویزیون بکشد.

عموم مخاطبان مهم هستند، نه تعدادی خاص

مهدی فخیم‌زاده برای همه ما شناخته شده است. همیشه کارهایی او چه در بازیگری و چه در کارگردانی با استقبال عمومی مخاطبان مواجه می‌شود. وی که علاوه بر بازیگری وظیفه مشاور کارگردانی را نیز عهده دارد تلاش می‌کند با دقتی بیشتر در این سریال به ایفای نقش بپردازد. وی درخصوص نحوه همکاری‌اش با این سریال می‌گوید: معظمی سال‌ها دستیار من بوده و من به ویژگی‌هایش کاملاً آشنا هستم و می‌دانم که او جوان با استعداد و موفقی است که می‌تواند اثرهای خوبی را تولید کند به همین سبب علاوه بر مشاوره، بازی در این سریال را پذیرفتم. وی معتقد است: فیلمنامه با دقت کافی نوشته شده و گروه تولید نیز پتانسیل لازم برای تولید اثری موفق را دارد.

فخیم‌زاده در پاسخ به این پرسش که عکس‌العمل کارگردان در مقابل نکات و مشاوره‌های شما چگونه است؟ می‌گوید: من دخالتی در کارگردانی نمی‌کنم و بیشتر معظمی سعی می‌کند از زاویه دید خودش این سریال را به تصویر بکشد علاوه بر این‌که معظمی خودش کارگردان حرفه‌ای است و تاکنون آثار نمایشی از جمله تله‌فیلم و سریال‌هایی را نیز کارگردانی کرده و توانسته قابلیت‌های خودش را اثبات کند. وی با اشاره به این‌که من هیچ‌گاه برای جشنواره یا مخاطب خاص فیلم تولید نکرده‌ام، می‌افزاید: به شخصه در همه آثارم سعی کردم به مخاطب عام توجه کنم و با این‌گونه مخاطبان ارتباط برقرار کنم. البته به این موضوع توجه کرده‌ام که علاوه بر مخاطب عام اثری بسازم که نظر مخاطب خاص را هم برانگیزد و با آن هم بتواند ارتباط برقرار کند. فخیم‌زاده که ایفاگر نقش محسنیان در این مجموعه است به تفاوت‌های فعالیتش در حوزه بازیگری و کارگردانی اشاره می‌کند و می‌افزاید: معمولاً سعی می‌کنم در آثارم متفاوت باشم و مخاطب با دیدن نقشم در این سریال این تفاوت را بیشتر حس خواهد کرد چرا که تاکنون چنین نقشی را بازی نکرده‌ام.

گروهی نوشتن حُسن است

عباس نعمتی نویسنده این مجموعه را به عهده دارد. وی با همکاری 2 نفر از دوستانش سریال «تکیه بر باد» را به رشته تحریر درآورده است. وقت شام است و عوامل هر کدام مشغول صرف شام خوردن هستند. نعمتی جوان خوشرویی است که هنگام شام خوردن به سوال‌هایم پاسخ می‌دهد. وی در خصوص داستان این سریال می‌گوید: «تکیه بر باد» یک ملودرام اجتماعی را روایت می‌کند و مضمون داستان آن برپایه مهاجرت و تبعات آن بنا شده است. وی می‌افزاید: داستان این سریال از جایی آغاز می‌شود که دختری به نام عاطفه در دانشگاه تهران قبول می‌شود. او باید از شیراز به تهران بیاید. تلاش او برای آمدن به تهران بر زندگی

آدم‌هاي بسياري تاثير مي‌گذارد. او به تهران مي‌آيد و سعي مي‌کند خودش را با شرايط اين شهر بزرگ وفق دهد، اما واقعيت اين است که انجام اين کار براي اين دختر جوان خالي از دردسر نيست.

وي به ويژگي‌هاي فيلمنامه و توليدات نمايشي در ماه مبارك رمضان اشاره مي‌کند و مي‌گويد: مخاطب در ماه مبارك رمضان آمادگي و توقع بيشتري دارد تا مفاهيم اخلاقي و ديني پيچيده‌تري براي طرح شود. اين سريال که رئالستي و اجتماعي است سعي مي‌کند مفاهيم عميق ديني و اخلاقي را در بستر خانواده بررسي کند و با واکاوي اين مفاهيم مخاطب آگاهي بيشتري نسبت به موضوعات ديني و اخلاقي بيابد و اميدبخش و اميدآفرين باشد.

نعمتي در پاسخ به اين پرسش که چطور مي‌توان مشکل کمبود فيلمنامه خوب را حل کرد، مي‌گويد: هيچ‌کس در فيلمنامه سرمايه‌گذاري نمي‌کند. کارگردان، تهيه‌کننده و حتي مديران، اعتبار کافي را براي اين بخش از توليد در نظر نمي‌گيرند در حالي که مهم‌ترين شاکله توليد يك اثر نمايشي فيلمنامه است.

افسانه پاکرو، بهزاد خداويسي، شراره دولت‌آبادي، نگين معتضدي، محمد مهدي و... از جمله بازيگراني هستند که در اين سريال در نقش‌هاي متفاوت ديده خواهند شد. افسانه پاکرو، همان دختری است که از شيراز عازم تهران مي‌شود. سال گذشته هم اين بازيگر جوان را در سريال «در مسير زاینده‌رود» ديديم. در مسير زاینده‌رود ساخته حسن فتحي سال گذشته در شب‌هاي ماه رمضان از شبکه يك سيما پخش شد.

فرشيد قره‌لي / جام‌جم